

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 17 (418)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
16 вересня 2016 року

МАТРИКУЛЯЦІЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДЕКАН

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ПРИЙНЯВ У СВОЮ СІМ'Ю ПЕРШОКУРСНИКІВ

Стор. 6-7

31 серпня відбулася знакова для першокурсників та їхніх батьків подія – урочиста посвята вчорашніх абітурієнтів у студенти. Піднесено-урочистий настрій панував у залі палацу культури «Березіль». Сяючі посмішки й радісне хвилювання присутніх красномовно свідчили: це свято – особливе й незабутнє. Гарне, велике, омріяне. Позаду в цих юнаків і дівчат залишилося навчання в школі чи коледжі, зовнішнє незалежне оцінювання, вступні переживання, а попереду – студентські роки та здобуття омріяної професії, словом, ціле життя.

Десята ранку... Урочисте засідання вченої ради ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського,

приурочене матрикуляції студентів медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів і факультету іноземних студентів, а також навчально-наукового інституту медсестринства розпочалося з виконання Державного Гімну України. Привітати університет з гідним поповненням прийшли представники духовенства, голова обласної ради Віктор Овчарук, міський голова Сергій Надал, начальник управління охорони здоров'я облдержадміністрації Володимир Богайчук.

Посвята в студенти ТДМУ розпочалася, за доброю традицією, зі спільної молитви та благословення священнослужителів.

Іван КАЛЬКА, студент 5 курсу медичного факультету. Студентський декан медичного факультету. Член студентської ради ТДМУ. Староста потоку

Стор. 8

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:
– завідувача кафедри акушерства і гінекології № 1 – 1 посада;

– завідувача кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини – 1 посада;

– завідувача кафедри загальної хірургії – 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня доктора наук, вченого звання професора відповідно до профілю кафедри, стаж науково-педагогічної роботи – не менше десяти років.

Термін подачі документів – один місяць з дня оголошення.

Звертатися:
46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, відділ кадрів, тел. 52-14-64.

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ВАКАНТНІ МІСЦЯ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ

на медичному факультеті зі спеціальності «Лікувальна справа» – 3 місця. Студенти, які навчаються за кошти

фізичних або юридичних осіб, мають право подати декану факультету:

– заяву на ім'я ректора університету щодо участі в конкурсі із зазначенням мотивації переведення;

– довідку про успішність за період навчання;

– копії документів, що дають право на отримання соціальних пільг;

– довідку про участь студента в науковому або громадському житті (факультету) університету, країни.

До участі в конкурсі не допускають студентів, які порушували правила внутрішнього розпорядку.

Термін подачі документів – 2 тижні з дня оголошення.

ЯК УДОСКОНАЛИТИ МЕДИЧНУ ОСВІТУ

Багато недоліків вітчизняної охорони здоров'я списують на чинну систему медичної освіти. Мовляв, наші лікарі багато чого не знають і не вміють. Лише не зрозуміло, чому їх охоче беруть на роботу за кордоном, та ще й у такій кількості, що в кадровому забезпеченні галузі створюється «чорна діра». У чому ж винна медична освіта та яким шляхом рухатися далі, з'ясували в ректора нашого університету, професора Михайла Корди.

— Михайле Михайловичу, чи поменшало проблем у додипломній медичній освіті з прийняттям Закону України «Про вищу освіту»?

— Цей закон насправді є реформаторським, він став вагомим кроком уперед на шляху України до європейських стандартів. Однак проблема в тому, що закон набув чинності ще 2014 року, але більшість підзаконних актів, які діяли на той час, досі не скасовано, і вони є чинними — це викликає певні суперечності. Тобто уряд повинен прийняти низку підзаконних актів, які регулюють такі важливі питання, як переведення та поновлення студентів, їх академічна мобільність, стипендіальне забезпечення, акредитація освітніх програм тощо. Дуже важливою проблемою нині є низька мотивація студентів до навчання. Адже вони розуміють, що їх майбутнє місце роботи та матеріальний статус залежать не від успішності в навчанні, а від домовленостей, родинних стосунків з головними лікарями, хабарів тощо. У системі МОЗ залишився принцип обов'язкового розподілу випускників-бюджетників, тобто кращі студенти (а на бюджеті, як правило, навчаються студенти з глибшими знаннями) зобов'язані їхати на роботу за розподілом у віддалені села, натомість студенти-контрактники зазвичай влаштовуються в обласних центрах. Тож необхідно підвищувати мотиваційну складову здобувачів вищої освіти шляхом наближення освітніх програм до вимог реального часу та роботодавців через забезпечення належної оплати праці молодих спеціалістів. Місця працевлаштування мають розподілятися між усіма випускниками, незалежно від форми навчання та відповідно до результатів іспитів.

— Чи відповідає підготовка майбутніх лікарів вимогам часу?

— На жаль, додипломна медична освіта в Україні не завжди враховує розвиток сучасних

технологій, тож виникає невідповідність умов навчання вимогам часу. Щоб її усунути, потрібно покращити фінансування вищої школи, залучити до підготовки стандартів вищої освіти й освітніх програм роботодавців, практикуючих фахівців, науковців. Викладачі вищої школи також не завжди мотивовані до самовдосконалення. У наш час викладач повинен не лише добре знати теоретичний матеріал, а й володіти передовими сучасними технологіями й інноваційними методами навчання. Викладачі — це науково-педагогічні працівники, але вони часто забувають, що важливою складовою їхньої роботи має бути наукова й що вони повинні «видавати» наукову продукцію. А також постійно самовдосконалюватися — на міжнародних стажуваннях чи семінарах, курсах підвищення кваліфікації в інших вишах, брати участь у конференціях, запозичувати передовий досвід вітчизняних і закордонних університетів, вивчати англійську мову. Усе це потребує коштів, а викладачі наших вишів часто не мають доступу не те що до сучасних програм і технологій, а іноді навіть до комп'ютера, нової інформації у сфері їхніх інтересів. Єдиною мотиваційною складовою може стати підвищення престижу роботи викладача вищої школи, рівня його соціального захисту та заробітної платні, створення можливостей для втілення його наукових ідей. Лише за таких умов з'являться конкурси на посади науково-педагогічних працівників в університетах і можливість обрати кращих викладачів, припиниться відтік кадрів за кордон, навчання у вітчизняних вишах буде на належному рівні.

— Чи сприяють реформи в галузі охорони здоров'я підвищенню якості медичної освіти?

— Основною метою реформ має бути вдосконалення роботи галузі, наближення її до європейських стандартів. Понад місяць тому вже колишній в. о. Міністра охорони здоров'я України В. В. Шафранський на розширеній колегії МОЗ представив концепцію побудови нової національної системи охорони здоров'я України, в якій чітко окреслено основні шляхи та методи реформування галузі. Намічено низку кроків, зокрема удосконалення законодавства, зміна системи управління галуззю, впровадження багатоканальності фінансування, забезпечення

ефективності використання фінансових ресурсів, удосконалення системи кадрового забезпечення, запровадження системи управління якістю медичної допомоги. Усе це, якщо буде запроваджено, сприятиме удосконаленню рівня вищої медичної освіти. Наприклад, у разі забезпечення багатоканального фінансування галузі медичні заклади отримають стимули до підвищення якості наданих послуг. Поміж ними з'явиться конкуренція, пацієнти обиратимуть кращих фахівців. Тож головні лікарі будуть зацікавлені у висококваліфікованих освічених кадрах, що підвищить мотивацію студентів до навчання та здобуття професійних навичок. Впровадження страхової медицини

ної освіти, що ґрунтується на принципах рівності випускників контрактної та бюджетної форм навчання, рейтинговості в отриманні спеціалізації. З'явиться можливість долучити до цього процесу (а також до всіх аспектів післядипломної освіти, моніторингу оцінки якості навчання) організації професійного та студентського самоврядування. За умови реалізації згаданої концепції станемо свідками створення університетських лікарень на базі існуючих закладів охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладів. Хороші перспективи отримає розбудова систем безперервного професійного розвитку та підтримки медичних працівників, розширення доступу до дистанційних форм навчання, забезпечення професійної підготовки й перепідготовки управлінського персоналу системи охорони здоров'я. Тобто ті напрямки реформування, які окреслені в згаданій концепції, підуть лише на користь вдосконаленню освіти медиків.

— Підготовка лікарів розпочинається з відбору абітурієнта. Які плюси та мінуси цьогорічної кампанії?

— Порівняно з попередніми роками з'явилася позитивна динаміка в «командній грі» між Міністерством освіти і науки, приймальними комісіями вишів та абітурієнтами. Особливості цьогорічної вступної кампанії були широко висвітлені у ЗМІ, на регіональних семінарах-нарадах, брифінгах тощо. З іншого боку, роботу приймальних комісій дещо ускладнило внесення (вже двічі!) змін до умов прийому, водночас це свідчить про намагання МОЗ оперативного виправляти виявлені недоліки. Вдруге поспіль нові форми документів для організації та проведення прийому були затверджені та доведені до ВНЗ лише за кілька днів до початку прийому.

Як позитив хочу відзначити скасування цільового прийому до медичних закладів — це ще один крок до забезпечення рівного доступу громадян України до освіти.

Проблеми вступної кампанії передусім пов'язані з технічними моментами. Наприклад, сайт «Освіта всім» був недоступним до початку прийому, тому було допущено багато помилок під час подачі електронних заяв. До того ж працівники центрів допомоги в подачі електронних заяв, створених при університетах, не мали змоги пройти відповідне тренування.

Усупереч постульованому принципу рівного доступу до освіти, у цьогорічних умовах залишили квоти та можливість вступу за співбесідою. При цьому, якщо вступ за квотами обмежений 10% від обсягу держзамовлення, то кількість вступників за співбесідою не регламентується. Найбільшою проблемою стало те, що такий набір здійснюється за рахунок місць інших вступників. У перспективі взагалі доцільно відмовитися від вступу за квотами та розглянути варіант покриття витрат на навчання для абітурієнтів, які мають певні пільги, за рахунок пільгових цільових кредитів на навчання.

— Михайле Михайловичу, які нововведення та їх результати очікують медичні виші з початком цього навчального року?

— Виокремлю лише найголовніші з них. Зокрема, вже з вересня має запрацювати Національне агентство із забезпечення якості освіти, наділене надзвичайно широкими повноваженнями — від присвоєння університетам статусу національного чи дослідницького до ліцензувань спеціальностей та акредитації спеціалізованих учених рад. Якщо агентство запрацює на повну потужність, то саме воно, а не Міністерство, буде основним органом, з яким університети вирішуватимуть свої справи. Цього року відбувся перший прийом за новими спеціальностями — відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». Вищі медичні навчальні заклади вже провели роботу з ліцензування спеціальностей галузі знань «Охорона здоров'я» за другим (магістерським) рівнем, і вже з 1 вересня студенти першого курсу навчаються за магістерськими програмами. Нового навчального року ВНЗ розпочали підготовку фахівців з вищою освітою за третім (освітньо-науковим) рівнем, тобто готуватимуть докторів філософії. При цьому обов'язковою умовою є виконання освітньої складової загальним обсягом до 60 кредитів.

— Як щодо ідеї підпорядкування медичних вишів МОН України — вона не стане топ-новиною?

— Ця ідея не нова, вже кілька разів справа доходила до такого перепідпорядкування, а свого часу ми навіть печатку свою переробляли! Утім, вважаю, що медичні виші повинні залишатися в системі МОЗ. І можу навести кілька вагомих аргументів на захист своєї точки зору.

(Продовження на стор. 3)

ЯК УДОСКОНАЛИТИ МЕДИЧНУ ОСВІТУ

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

По-перше, ми навчаємо студентів й у лікувальних закладах — поза клінічними базами підготовка медиків неможлива. Університети використовують навчальні площі в лікарнях на основі угод і не вносять орендної платні, адже і ті, і ті підпорядковуються одному галузевому Міністерству. У випадку перепідпорядкування медичних вишів МОН усі вони залишаться без клінічних баз або ж за використання останніх буде встановлено високу орендну платню, що не під силу університетським бюджетам.

По-друге, викладачі клінічних кафедр мають бути практикуючими лікарями, займатися лікувальною роботою (а отже, належати до системи МОЗ). Лише в цьому випадку вони зможуть забезпечити освітній процес на високому рівні. По-третє, пошуки оптимальної моделі охорони здоров'я потребують постійного поєднання науки та практики, тобто для розвитку практичної охорони здоров'я необхідний науковий супровід університетів. Досвід багатьох країн світу засвідчив, що найоптимальнішою моделлю лікарень, які надають спеціалізовану допомогу, є університетські клініки, де поєднуються наука й практика. В Україні їх визнано базовими закладами третинного рівня медичної допомоги. Зрозуміло, що в разі пере-

підпорядкування медичних університетів МОН про єдність медичної науки та практичної охорони здоров'я можна буде забути, а статус університетської лікарні взагалі стане незрозумілим.

— Чи прагнуть медичні університети до більшої автономізації, як медичні заклади, і чого очікувати від неї?

— Існує поняття: «Університетська автономія — це форма встановлення та повсякчасного досягнення академічних свобод, що визначається як необхідний ступінь незалежності університету». Автономія університету передбачає передусім самоврядування навчального закладу. Закон України «Про вищу освіту» суттєво розширив університетську автономію, передавши вишам певні повноваження Міністерства. Завдяки цьому з'явилася можливість реалізувати деякі академічні свободи: демократичність процедури навчання, вибір викладача та навчальних курсів поза обов'язковим обсягом, формування змісту навчальної дисципліни, вибір керівників структурних підрозділів і керівників закладів вищої освіти, організація освітнього процесу тощо. Однією з важливих ознак автономності вищого навчального закладу є затвердження ним навчального плану. Нині українські ВНЗ розробляють власні навчальні плани, дотриму-

ючись освітньо-професійних програм, самі затверджують нормативи відпрацьованого часу для науково-педагогічних кадрів.

Важливим компонентом автономії є економічна складова. Фінансова автономія ВНЗ — це можливість самостійно розпоряджатися заробленими коштами та відкривати власні рахунки в банках. Проте наразі існують певні обмеження щодо цього, визначені Постановою Кабінету Міністрів від 01.03.2014 р. №65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету». Деякі положення цієї постанови вже відмінено, а повне її скасування дасть змогу університетам значно покращити матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, що позитивно позначиться на якості підготовки фахівців.

— Як об'єктивно оцінити таку якість? Дехто пропонує створити для цього незалежну агенцію, щоб у вишів не виникло спокос прикрасити оцінку власного «продукту» заради вищих рейтингів?

— «Продуктом» діяльності вишу можуть бути лише дві категорії: якість підготовки фахівців та якість наукових досліджень. Найкращою оцінкою якості підготовки фахівців є попит на них вітчизняних та іноземних роботодавців. Критерії якості наукових досліджень також

відомі, зокрема, це кількість спільних міжнародних проектів, закордонних наукових грантів, наукових публікацій у журналах з імпаکت-фактором та їх цитованість.

Ці принципи вже давно працюють у країнах Заходу. Образно кажучи, відомі світові компанії стоять у черзі за кращими випускниками Гарвардського, Стенфордського чи Принстонського університетів, їхні бюджети становлять десятки мільярдів доларів, а якість наукових досліджень вимірюється кількістю Нобелівських лауреатів, які в них працювали чи працюють. І важко уявити, щоб ці університети боролися за присвоєння їм державою якогось спеціального статусу чи переймалися тим, скільки в них заслужених працівників вищої школи.

Переконаний, що ці механізми запрацюють і в нашому суспільстві, особливо коли буде запроваджена страхова медицина, а приватна медицина набуде більшого поширення. Тоді головний лікар чи власник клініки буде кровно зацікавлений, щоб у нього працювали найкращі спеціалісти й «гроші йшли за пацієнтом» саме у його заклад. Такий керівник найматиме на роботу випускників вишу, який готує кращих спеціалістів, а не того, де працює більше академіків чи є спеціальний статус.

У системі МОЗ існує Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» та «Фармація», який оцінює знання студентів-медиків, у тому числі й випускників. Чи потрібна ще одна спеціальна агенція для оцінки їх знань? Де гарантія, що вона виявиться об'єктивнішою? Безперечно, виші зацікавлені в покращенні результатів іспитів «Крок» заради своїх рейтингів, важливо, щоб вони це робили легальними методами. Наприклад, організувавши більше консультацій з дисциплін, які ввійшли до іспиту, або ж відраховуючи з університету студентів, які не виконують навчального плану. Загалом для цього має помінятися світогляд керівників і працівників вишів (які й суспільства), щоб засади моральності та чесності домінували в нашому житті. Я мав нагоду спостерігати, як складають іспити медики в Австрії, США, Канаді. Повірте, викладач міг залишити аудиторію, де перебувало майже 200 осіб, і ніхто при цьому не намагався діставати «шпаргалки» чи списувати в сусіда. Така в них система цінностей. Тож, якщо не зміниться світогляд, жодні додаткові контролюючі чи оцінюючі агенції не допоможуть.

**Ромову вела
Лариса ЛУКАЩУК**

РОБОЧИЙ ВІЗИТ

УКЛАДЕНО УГОДУ ПРО СПІВПРАЦЮ З КОЛЕГАМИ З АРГЕНТИНИ

У Тернополі з робочим візитом 27 серпня цього року перебувала делегація Республіки Аргентина, в рамках якої відбулося кілька зустрічей. Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда, голова Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці та відомий нейрохірург Петро Лилик і віцепрезидент Міжнародної торгової палати ІСС Ukraine Тарас Демкура підписали тристоронню угоду про співпрацю.

Зазначимо, що Петро Лилик — аргентинський нейрохірург-новатор українського походження, засновник і директор інституту внутрішньосудинної хірургії та

інтервенційної радіології «ENERI» в м. Буенос-Айрес. Народився у родині українських емігрантів. 1974 року закінчив факультет медицини Університету міста Буенос-Айрес. Член Світової федерації інтервенційної та терапевтичної нейрології, Латиноамериканської федерації нейрохірургії, Першого міжнародного центру нейросудинних хвороб (м. Сан-Франциско, США), член-кореспондент Союзу нейрохірургії Чилі, Мексики, Уругваю та Венесуели. Почесний член Асоціації нейрохірургії Аргентини, засновник і колишній президент Асоціації діагностичної та терапевтичної нейро-радіології Аргентини. Нагороджений відзнакою Президента

(Зліва направо): Тарас ДЕМКУРА, віцепрезидент Міжнародної торгової палати ІСС Ukraine, Петро ЛИЛИК, голова Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці, нейрохірург, Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор

України — орденом «За заслуги» III-го ступеня. Автор понад 120 публікацій з нейрохірургії, професор факультету медицини Університету м. Буенос-Айрес (Аргентина), університетів м. Сан-Франциско та м. Лос-Анджелес (Каліфорнія, США).

Під час зустрічі з аргентинськими колегами ректор ТДМУ, професор Михайло Корда зазначив, що «університет зацікавлений у міжнародних зв'язках з цією країною. ТДМУ співпрацює з 40 університетами Європи, Канади,

США, Малайзії, низки азійських країн, а ось з Республікою Аргентина лише сьогодні уклали угоду. Ми зацікавлені в обміні студентів та стажуванні наших викладачів у медичних і наукових установах Аргентини. До речі, українська діаспора найчисельніша та найпотужніша у світі. Вона дуже допомагає своїй країні. Маємо тісні зв'язки з діаспорою в США та Канаді, постійно відчуваємо їхню підтримку. Сподіваємося й на плідну співпрацю з діаспорою Аргентини».

Голова Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці Петро Лилик наголосив на тому, що вихідців з України в Аргентині є понад 300 тисяч осіб і всі вони люблять рідну країну, пишуться тим, що є українцями. «Ми не думаємо про те, що нам дає Україна, а працюємо над тим, що ми можемо дати своїй країні. Я з радістю прийму студентів з медичного університету в своїй клініці й потурбуюся, щоб вони мали стажування і в інших медичних закладах. Хочу, щоб вони здобували важливий практичний досвід і розвивали медичну галузь в Україні», — додав Петро Лилик.

Ректор ТДМУ, професор Михайло Корда детально ознайомив гостей з діяльністю університету, його досягненнями та матеріально-технічною базою.

Також цього дня заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, професор кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Володимир Бігуняк презентував вироби медичного призначення, зокрема, ліофілізовані ксенодермоімплантати (шкіра свині для лікування опіків і ран), силіконові пластини для профілактики та лікування рубців і ліофілізовані керотоксе-ноімплантати.

Прес-служба ТДМУ

ДЕЛЕГАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО МІСТА НОВИЙ ТОМИШЛЬ ПЕРЕБУВАЛА З РОБОЧИМ ВІЗИТОМ У НАШОМУ ВНЗ

Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського тісно співпрацює з вищими навчальними закладами, науковими та лікувальними установами Республіки Польща. Водночас ТДМУ впевнено розширює співпрацю з цією країною.

Так, 26 серпня цього року представники делегації міста Новий Томишль, зокрема, староста повіту Іреніуш Козецькі, начальник відділу освіти та культури Марек Ничков'як, член правління Новотомишльського повіту Адам Пілц, член ради ринку праці Новотомишльського повіту Емілія Міхальчак-Возняк зустрілися з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою, аби обговорити напрямки співпраці. Вони запропонували під час візиту Михайла Михайловича до Нового Томишля ознайомити його з діяльністю потужної лікарні в їхньому місті, яка оснащена найновішим обладнанням. За словами представників делегації, до кінця 2017 року цей медичний заклад цілком відповідатиме всім найновішим стандартам Європейського Союзу. ТДМУ може співпрацювати з цим закладом у напрямку скерування своїх

студентів для проходження виробничої практики чи обміну досвідом між фахівцями.

Староста повіту Іреніуш Козецькі зазначив, що нині в Польщі гостро стоїть питання щодо кадрового забезпечення лікарнями й медичними сестрами, зокрема недостатньою є кількість анестезіологів, педіатрів, терапевтів. Відповідно представники Нового Томишля розраховують на впровадження проекту з академічних і професійних обмінів між їхнім містом і ТДМУ. Між повітом, дирекцією лікарні та Тернопільським медичним університетом невдовзі буде укладено угоду про співпрацю. Також гості наголосили на тому, що велику популярність в їхній країні та світі здобуває медична й фізична реабілітація. В ТДМУ напрямок підготовки фахівців з фізичної реабілітації поставлений на високому рівні.

Насамкінець староста повіту Іреніуш Козецькі додав, що «обміни фахівцями є корисними й важливими, адже жоден народ не має ідеального рецепту на все».

Староста повіту Іреніуш Козецькі додав, що «обміни фахівцями є корисними й важливими, адже жоден народ не має ідеального рецепту на все».

ТДМУ СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З УНІВЕРСИТЕТОМ І МЕДИЧНИМИ ЗАКЛАДАМИ ЕЛЬБЛОНГУ (ПОЛЬЩА)

Ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда 26 серпня провів зустріч з делегацією польського міста Ельблонг.

Під час спілкування із заступником президента міста Ельб-

лонг Янушем Новаком, начальником відділу міжнародного співробітництва Збігневом Шмурлом і директором міського спортивного клубу Марек Буркхардтом було домовлено про налагодження співпраці. Нагадаємо, що впродовж 24 років Ельблонг є містом-побратимом Тернополя. Як зазначили представники делегації, в них успішно працює гуманітарно-економічний університет, в якому планують відкрити медичний напрямок. Гості висловили зацікавленість у налагодженні співпраці з ТДМУ задля обміну

щого вивчення польської мови та посилення дружніх стосунків між нашими народами.

За словами гостей, в їхньому місті також діє філія фірми «Nu Med», з якою Тернопільський державний медичний університет уклав угоду про співпрацю. Також представники міста Ельблонг зацікавлені у розвитку медичного рятівництва в своєму краї, а ТДМУ може допомогти їм у становленні цього напрямку, адже має чималий досвід і висококваліфікованих фахівців. В Ельблонзі є дві потужні лікарні, з якими ТДМУ планує укласти відповідні угоди. Після цього студенти ТДМУ матимуть можливість проходити виробничу практику на їхніх клінічних базах.

Оскільки в місті-побратимі Тернополя добре розвинений спорт, а в нашому університеті є чималою спортивною молоді, ректор Тернопільського державного медичного університету, професор Михайло Корда також запропонував проводити турніри між вишами.

Під час візиту очільника ТДМУ до Ельблонгу буде детальніше обговорено напрямки співпраці та підписано відповідну угоду.

досвідом. Вони відзначили, що Тернопільський медуніверситет добре відомий в Польщі. Саме сюди багато польських студентів їде здобувати медичну освіту. Крім того, делегація міста Ельблонг висловила пропозицію втілювати спільний проект для української молоді з метою кра-

досвідом. Вони відзначили, що Тернопільський медуніверситет добре відомий в Польщі. Саме сюди багато польських студентів їде здобувати медичну освіту. Крім того, делегація міста Ельблонг висловила пропозицію втілювати спільний проект для української молоді з метою кра-

У НАС ПОБУВАЛА ДЕЛЕГАЦІЯ АДЖАРІЇ

Члени грузинської делегації, зокрема, заступники міністра охорони здоров'я та соціального захисту Аджарської Автономної Республіки (Грузія) Зураб Тенієшвілі, Рамаз Джинчарадзе, почесний громадянин міста Тернополя Гоча Аробелідзе у рамках робочого візиту до Тернополя 30 серпня зустрілися з ректором Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професором Михайлом Кордою задля

певнив, що посприяє й налагодженні тісних контактів між ТДМУ та Турецьким університетом, який працює на теренах Аджарії. Вищий навчальний заклад Туреччини, за його словами, акредитований у багатьох країнах світу.

«Головне завдання уряду Грузії загалом полягає в тому, щоб в країні було не менше 30 відсотків медичних закладів у державній власності. В Аджарії будемо сучасну республіканську лікарню, яка через два роки

детальнішого обговорення напрямків співпраці.

Як зазначив Зураб Тенієшвілі, при університеті в Батумі діє медичний факультет, який зацікавлений у співпраці з медичним вишем Тернополя. Високий гість пообіцяв всіляко сприяти розвиткові співробітництва в медичній галузі між двома містами та країнами. Нагадаємо, що Батумі є містом-побратимом Тернополя.

Окрім того, Зураб Тенієшвілі за-

почне повноцінно функціонувати. При цьому закладі також діятиме університетська клініка. З радістю приймемо ваших студентів на виробничу практику до цієї лікарні та до тих медичних закладів, які нині діють у нас. Ми також зацікавлені в тому, аби наші фахівці та науковці стажувалися у вашому університеті. Особливо є зацікавленість у виконанні наукових робіт на базі ТДМУ», — додав Зураб Тенієшвілі.

ДОЦЕНТ МИРОСЛАВ ДОМБРОВИЧ УДОСТОЇВСЯ ОРДЕНА ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Згідно з Указом Президента України №339/2016 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Незалежності України» за особистий внесок у зміцнення обороноздатності української держави, мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час бойових дій та при виконанні службових обов'язків орденом Данила Галицького нагороджено доцента кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, капітана медичної служби Мирослава Домбровича.

Нагадаємо, що Мирослав Іванович нещодавно був демобілізований з лав Збройних сил України. Медичну допомогу пораненим викладач ТДМУ на-

давав у Покровську Донецької області в шістдесят шостому військовому мобільному госпіталі.

Орден Данила Галицького — державна нагорода України, призначена для нагородження

військовослужбовців Збройних сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, а також державних службовців за значний особистий внесок у розбудову України, сумлінне та бездоганне служіння українському народу.

Вітаємо Мирослава Домбровича з високою державною нагородою та бажаємо подальших успіхів і нових звершень!

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ТДМУ

Щосерпня на конференції трудового колективу Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського підбивають підсумки попереднього року та затверджують стратегічний план розвитку вишу на наступний.

30 серпня збори відкрив голова профспілкового комітету університету, доцент Петро Лихацький.

Шляхом відкритого голосування делегати конференції трудового колективу обрали мандатну та лічильну комісії. Протокол засідання мандатної комісії озвучила її голова, доцент Світлана Ястремська. Після доповіді мандатної комісії обрали робочу президію спільного засідання в складі ректора університету, проректорів і голови профспілкового комітету.

З першого питання порядку денного «Підсумки діяльності університету за 2015-2016 н.р. і чергові зав-

Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор

раїни навчально-методична робота в нашому університеті визнана успішною. Забезпечуючи освітню діяльність, навчальний відділ разом з деканами факультетів провів велику роботу, пов'язану з переходом на підготовку фахівців з вищою освітою за другим (магістерським) і третім (освітньо-науковим) рівнями. Результатом стало отримання ліцензії на здійснення освітньої діяльності та прийом на перший курс студентів за новими спеціальностями – «Медицина», «Стоматологія», «Фармація» – на другий магістерський рівень. Завданням на 2016-2017 навчальний рік для навчального відділу буде проведення ліцензування підготовки фахівців з вищою освітою на першому та другому освітніх рівнях за спеціальностями «Медицина» та «Фізична реабілітація». Додам, що для забезпечення якості підготовки фахівців з вищою освітою звітного року зроблено досить багато кроків задля

Аркадій ШУЛЬГАЙ, проректор ТДМУ, професор

дання на новий навчальний рік» з доповіддю виступив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда, який детально ознайомив усіх присутніх з досягненнями вишу впродовж останнього навчального року. Доповідь до конференції трудового колективу опублікувала газета «Медична академія» в № 16.

Із співдоповідями виступили проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай, проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан, проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, доцент Олег Слабий.

– Три роки поспіль за результатами проведеного рейтингу вищих медичних навчальних закладів Ук-

практичної підготовки студентів. Уже закупили велику кількість манекенів і симуляторів, створили центр симуляційного навчання, який розташований у навчальному корпусі на вулиці Чехова, 3. Тут є кімнати з манекенами для відпрацювання практичних навичок терапевтичного, хірургічного, педіатричного, акушерсько-гінекологічного напрямків, серцево-легеневої реанімації та домедичної допомоги. Крім того, створили два навчально-практичні центри для студентів стоматологічного факультету, – зазначив проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай.

Аркадій Гаврилович також додав, що звітного року активно працював сектор внутрішнього забезпечення якості освіти. Його результатом стало повне охоплення курсами підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету, створення та затвердження магі-

грами «Горизонт-2020». Окрім того, дедалі більше наших дослідників мають тривалі наукові стажування у провідних закордонних університетах. Триває робота з облаштування сучасної наукової лабораторії на цокольному поверсі адміністративного корпусу університету. Цьогоріч також розпочали низку перспективних наукових проєктів, які матимуть продовження в майбутньому. Це – «Фізична активність і режим харчування залежно від стилю життя студентів медичного університету в місті Тернополі», «Фізична активність і режим харчування залежно від стилю життя молоді 15-17 років шкіл міста Тернополя». Особливо хочу відзначити проєкт «Дослідження епідеміології, патогенезу, клініки та профілактики бореліозу», який завдяки творчій ініціативі професора Михайла Андрейчина й доцента Марії Шкільної переріс у наукове дослідження під егідою

рації, відділом охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради. Також фахівці ТДМУ беруть активну участь у реалізації таких програм, як «Обласна програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини», «Боротьба з онкологічними захворюваннями», «Охорона здоров'я матерів і дітей», «Протидія захворюваності на туберкульоз», «Запобігання серцево-судинним захворюванням і лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань», «Репродуктивне здоров'я населення Тернопільської області», «Цукровий діабет», «Обласна програма забезпечення профілактики ВІЛ-інфекцій, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД». Загалом 15 працівників нашого університету є позаштатними спеціалістами структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації й відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради.

Про ситуацію щодо впровадження енергозберігаючої програми та поточний стан ремонтних робіт у минулому навчальному році доповів проректор з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, доцент Олег Слабий.

Степан ЗАПОРОЖАН, проректор ТДМУ, професор

Микола КЛІЩ, проректор ТДМУ, професор

Олег СЛАБИЙ, проректор ТДМУ, доцент

МОЗ України. Завдяки його впровадженню планується створення протоколів надання медичної допомоги на різних рівнях хворим на бореліоз», – розповів Іван Миколайович.

Проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан зазначив, що лікувальну роботу працівники універ-

ситету виконують на 35 клінічних кафедрах, які розташовані на базах 16 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області й у місті Рівне. За його словами, триває тісна співпраця фахівців ТДМУ з управлінням охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації.

На цьому засіданні обговорили та затвердили також зміни до Статуту університету, текст яких озвучив начальник юридичного відділу Роман Матюк.

Конференція трудового колективу ТДМУ затвердила звіт ректора за попередній навчальний рік та прийняла перспективний план розвитку університету на 2016-2017 навчальний рік.

Після конференції трудового колективу відбулося засідання вченої ради університету. Проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай доповів про затвердження планів роботи вченої ради, ректорату, деканатів, наукового відділу, комісій, комплексу заходів щодо організації навчального процесу 2016-2017 н.р.

Вчена рада університету шляхом таємного голосування висунула кандидатуру професора Степана Вадзюка на обрання членом-кореспондентом Національної академії педагогічних наук України.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

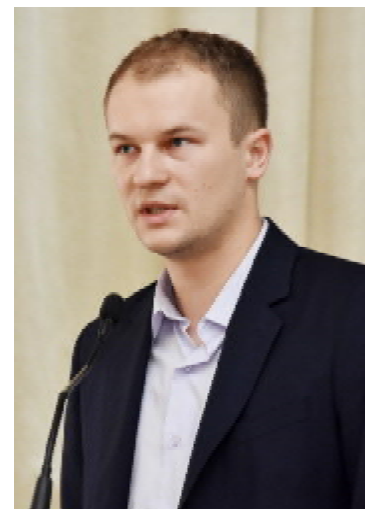
Григорій ЗАГРИЧУК, відповідальний секретар приймальної комісії, доцент

Петро ЛИХАЦЬКИЙ, голова профкому, доцент

стерських програм, навчальних планів, виконання заходів з підготовки до міжнародної сертифікації за програмою міжнародного стандарту ISO 9001:2015.

Проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ наголосив на тому, що багато кроків цього року було зроблено у стратегічному напрямку, які дадуть добрі перспективи. «Ми керувалися принципами підготовки молодих науковців для проведення ними подальших досліджень і вдосконалення матеріально-технічної бази для їх здійснення. До речі, четверо з них підготували та подали свої проєкти для участі в програмі «Polonez», яка є складовою європейської про-

Роман МАТЮК, начальник юридичного відділу

грам, навчальних планів, виконання заходів з підготовки до міжнародної сертифікації за програмою міжнародного стандарту ISO 9001:2015.

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ПРИЙНЯВ У СВОЮ СІМ'Ю ПЕРШОКУРСНИКІВ

Напередодні 1 вересня, по-літньому сонячного серпневого дня відбулася знакова для першокурсників та їхніх батьків подія – урочиста посвята вчорашніх абітурієнтів у студенти. Піднесено-урочистий настрій панував в залі палацу культури «Березіль». Сяючі посмішки й радісне хвилювання присутніх красномовно свідчили: це свято – особливе й незабутнє. Гарне, велике, омріяне. Позаді в цих юнаків і дівчат залишилося навчання в школі чи коледжі, зовнішнє незалежне оцінювання, вступні переживання, а попереду – студентські роки та здобуття омріяної професії, словом, ціле життя.

Десята ранку... Урочисте засідання вченої ради ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, приурочене матрикуляції студентів медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів і факультету іноземних студентів, а також навчально-наукового інституту медсестринства розпочалося з виконання Державного Гімну України. Привітати університет з гідним поповненням прийшли представники духовенства, голова обласної ради Віктор Овчарук, міський голова Сергій Надал, начальник управління охорони здоров'я облдержадміністрації Володимир Богайчук.

Посвята в студенти ТДМУ розпочалася, за доброю традицією, зі спільної молитви та благословення священнослужителів.

— Сьогодні ви не просто стаєте на професійний шлях, а обираєте почесне покликання служити людям. Щодня ваша праця буде пов'язана з порятунком здоров'я та життя наших громадян. І в цій святій справі вам буде потрібне Боже благословення, бо не все залежить від високої професійності лікаря чи інших фахівців. Підкріплені молитвою та Господом руки лікаря можуть

творити дива. Нехай цей день стане для вас пам'ятним, бо ж ви справді берете на себе важливу місію. Хай ваш подальший життєвий шлях і праця будуть підпорядковані сумлінному служінню людям, а милосердний Господь обдарує вас своїми щедротами, вбереже від усілякого зла й зробить ваш шлях успішним, — звернувся до першокурсників архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор.

У вітальному слові від архієпископа та митрополита Тернопільсько-Зборівського УГКЦ Василя Семенюка йшлося про те, що професія лікаря в усі часи була почесною й шанованою. Навчаючись в університеті, студенти мають здобути ґрунтовні знання, а також практичні навички та життєвий досвід. Для цього тут створені всі можливості.

— Сьогодні ви зробили перший крок у доросле життя, —

сказав, вітаючи першокурсників, ректор ТДМУ, професор Михайло Корда. — Це особлива подія. Ви влилися в когорту студентів, які навчаються в Тернопільському державному медичному університеті — одному з кращих медичних вишів України. Ми про це говоримо з впевненістю та гордістю, адже цього року вчоргове наш вищий навчальний заклад посів перше місце серед медичних вишів України у загальнонаціональному галузевому рейтингу Міністерства охорони здоров'я. Місяць тому за рейтин-

говими показниками Міжнародного освітнього порталу «4 International Colleges & Universities» університет отримав 13 позицію серед 148 вишів України, а медичних — перше.

Відразу хочу попередити — буде нелегко. Перед вами тяжка й водночас захоплююча, цікава дорога. В будь-якій країні світу

студенти-медики вчать багато більше та важче порівняно зі студентами інших спеціальностей. Здоров'я — це така категорія, яку не можна виміряти матеріальними цінностями, це благо й щастя кожної людини. Саме тому професії лікаря, стоматолога, фармацевта, медичної сестри, фізичного реабілітолога завжди будуть одними з найпотрібніших і найшановніших.

Ви лікуватимете людей, але для цього вам необхідні глибокі знання, які отримаєте в нашому університеті. В нас створені для цього всі умови. Вже з першого дня навчання отримуватимете знання та практичний досвід, які бу-

— зазначив у своєму зверненні ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

Очільник ВНЗ також наголосив на тому, що в університеті на молодь чекає не лише інтенсивне навчання, а й надзвичайно цікаве, насичене та активне студентське життя. ТДМУ є учасником багатьох програм академічних обмінів, тому за умови успішного навчання й відмінного знання іноземної мови молоді люди матимуть можливість навчатися протягом семестру чи двох в університетах Європи, проходити виробничу практику на клінічних базах за кордоном. Велику увагу приділяють науковій

дуть потрібні у лікарській діяльності. Велику увагу приділяємо освоєнню практичних навичок. Багато викладачів ТДМУ стажувалися за кордоном. Концепція розвитку нашого університету увібрала в себе кращий досвід передових європейських та американських університетів. У ТДМУ

діяльності студентів, тому ректор порадив першокурсникам з перших днів навчання визначитися зі спеціалізацією й починати свою дослідницьку діяльність у тому чи іншому науковому гуртку, які діють при кафедрах.

— Щороку університет зорганізовує Міжнародні літні школи,

навчається понад півтори тисячі іноземних студентів. З багатьма з них ви познайомитеся й подружитесь. Це значно розширить ваш досвід, кругозір і світогляд,

для участі в яких приїжджають кращі студенти-медики України та університетів Європи, США, Канади. У нас діє багато мистецьких та спортивних гуртків і секцій. Ми підтримуємо кожну талановиту молоду людину й даємо їй можливість реалізувати себе, — мовив ректор ТДМУ.

Звертаючись до першокурсників, Михайло Михайлович наголосив, що вступ до ТДМУ відкриває величезні можливості.

— Перед вами відчинені всі двері. Ви — талановиті, молоді, розумні, перспективні. Ви потрібні цій країні та цій нації. Переконаний, ви станете новою генерацією вітчизняних фахівців, національно свідомими, високоосвіченими й висококультурними.

(Продовження на стор. 7)

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ПРИЙНЯВ У СВОЮ СІМ'Ю ПЕРШОКУРСНИКІВ

(Закінчення. Поч. на стор. 6)

Саме від вас, від вашого сумлінного навчання та постійного вдосконалення практичних навичок залежатиме здоров'я пацієнтів, якість надання медичних послуг, майбутнє медицини. Ми, ваші наставники та вчителі, зробимо все, аби ви стали висококваліфікованими фахівцями.

Важливо, щоб ви завжди пам'ятали, що обрали найкращу в світі та найбільш благородну професію. Ви повинні мати світлу голову, чуйне серце та вмілі руки. Будьте впевненими, працюйте й учіться наполегливо, використовуйте кожну хвилину для самовдосконалення, конкуруйте – і ви обов'язково досягнете успіху в житті та професійній кар'єрі. Не-

робу й забезпечує професійними медичними кадрами.

– Бажаю першокурсникам бути старанними та наполегливими, максимально всотуючи

обрали ТДМУ, ще раз підтверджує високий рівень вишу. Бажаю всім успішного навчального року, наснаги, наполегливості та Божої ласки! – звернувся до першокурсників і професорсько-викладацького складу Сергій Надал.

Голова обласної ради Віктор Овчарук висловив впевненість, що новоспечені студенти пиштимуться тим, що здобуватимуть освіту в ТДМУ. Він також наголосив на важливості професії лікаря, медсестри й великій відповідальності медичних працівників.

Начальник управління охорони здоров'я облдержадміністрації Володимир Богайчук передав присутнім слова вітання голови ОДА Степана Барни. У своїй промові він зазначив, що пишеться тим, що є випускником ТДМУ.

– У цій залі присутні мої вчителі, однокурсники, яких я дуже радий бачити. З впевненістю скажу, що ви, дорогі першокурсни-

бійтеся труднощів і перешкод, навчіться їх долати. Не бійтеся ставити запитання, вони не залишаться без відповіді. Пам'ятайте, що двері відчиняють тим, хто стукає. Бажаю всім мирного неба, затишку в родинах, здоров'я, успіхів та Божого благословення. В добру путь, дорогі першокурсники! – сказала декан медичного факультету, доцент Галина Крицька.

Декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко процитував давнього китайського мислителя Конфуція:

«Вчіться, а коли настане час, використовуйте засвоєне у роботі». Він зазначив, що навчання для першокурсників лише починається, але час збігає швидко, тому...

– Навчайтеся, використовуйте дорогі роки студентські роки з якнайбільшою користю. Не забувайте: в майбутньому вашої фахової допомоги потребуватимуть недужі. Ваші знання, навички та людяність повертатимуть пацієнтам упевненість у завтрашньому дні. Пам'ятайте про покликання медика – бути корисним людям, – наголосив декан фармацевтичного факультету.

Декан стоматологічного факультету, доцент Світлана Бойцанюк висловила впевненість, що всі присутні першокурсники зможуть оволодіти тонкощами обраного фаху та стати професіоналами своєї справи.

– Викладачі університету всіляко сприятимуть вашому професійному становленню. Бажаю, щоб підґрунтям щасливого життя та мирного благополуччя кожного було міцне здоров'я, щоб ви були наполегливими й оптимістичними, – мовила Світлана Іванівна.

Декан факультету іноземних

студентів, професор Петро Сельський англійською мовою звернувся до іноземних студентів. Він сказав, що впевнений: у Тернополі та ТДМУ кожен з них знайде нових друзів і досвідчених наставників. І що він вірить в їхній успіх і безмарне майбутнє.

– Ми з радістю приймаємо вас у велику дружну студентську спільноту нашої альма-матер. Ви обрали відповідальну професію, тому кожен день навчання є особливо цінним. Сьогодні медичні сестри, які вміють виконувати складні маніпуляції, є затребуваними на ринку праці, тож максимально використовуйте кожну хвилину студентського життя для саморозвитку та професійного становлення. Пам'ятайте, що удача любить наполегливих, а успіх – активних, – звернулася до студентів директор навчально-наукового інституту медсестринства, доцент Світлана Ястремська

Після вітальних звернень і напутніх слів студенти прийняли присягу, слова якої зачитав доцент Григорій Загричук. Кульмінацією посвяти у студенти стало

вручення матрикулів. Студенти, які набрали найвищі бали рейтингу зовнішнього незалежного оцінювання, отримали матрикולי з рук ректора ТДМУ, професора Михайла Корди.

На завершення урочистого засідання вченої ради ТДМУ ім. І.Горбачевського знову прозвучав Державний Гімн України, а студентка медичного факультету Ксенія Олійник проникливо заспівала пісню «Врятуй людину».

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

хай благословить вас Господь! Усіх вам благ! – побажав ректор ТДМУ, професор Михайло Корда щасливим першокурсникам.

Навчання цього року вже розпочали понад сто студентів першого курсу з інших країн. Ректор ТДМУ звернувся до них англійською мовою й у своїй промові наголосив на важливості відразу, з першого ж дня вчитися добре, реалізовуватися повноцінно як особистість і не втрачати жодної хвилини для самовдосконалення.

З ПершOVERеснем присутніх привітав міський голова Тернополя Сергій Надал, зауваживши, що це особливе свято, наповнене мріями, планами та хвилюваннями. Він також наголосив на тому, що Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського своєю діяльністю сприяє розвитку міста, його доб-

знання, які надаватимуть викладачі. Якщо будете успішними ви, то успішними будуть місто та країна. Закликаю вас бути активними учасниками громадського життя Тернополя, адже завдяки

небайдужому студентству в місті відбувається багато позитивних змін. Очікую на ваші пропозиції, які дозволять зробити наше місто ще комфортнішим. Вітаю також батьків, адже це і для них велике свято. Відтепер ви з гордістю можете сказати, що ваші діти стали студентами. Вони захочуть бути більш самостійними та дорослішими – не стримуйте їх у цьому прагненні. Дайте їм можливість самореалізуватися й підтримайте скрутні хвилини, коли вони цього найбільше потребуватимуть.

Шановний ректоре і викладачі! Це також свято і для вас, адже велика кількість студентів, що

ки, зробили правильний вибір. Викладачі ТДМУ допоможуть вам стати висококваліфікованими фахівцями. Приємно привітати вас з початком навчання. Пам'ятайте, що саме від вас залежатиме завтрашній день медицини, – сказав Володимир Богайчук.

З напутнім словом до першокурсників звернулися декани факультетів ТДМУ та закликали їх упродовж наступних студентських років сумлінно й наполегливо вчитися, готувати себе до нелегкої та відповідальної праці.

– Ставши студентами ТДМУ, ви отримали ключ до медичних знань і наукових звершень. Не

ІВАН КАЛЬКА: «СПОРТ ДОПОМАГАЄ В НАВЧАННІ»

Іван Калька навчається на 5 курсі медичного факультету. Студентський декан медичного факультету. Член студентської ради ТДМУ. Староста потоку.

Успішне навчання й громадська активність — серйозна заявка людини на життєвий успіх. Запитала Івана, чому вирішив пов'язати свою долю з медициною, з усіх медичних вишів обравши для навчання ТДМУ, про пріоритети його студентського життя й плани на майбутнє.

— Я родом з Львівської області, — розповів Іван. — Народився в містечку Новий Калинів Самбірського району. Мої батьки не мають стосунку до медицини, але хресна, яка працює медсестрою в одному з лікувальних закладів Львова, цікаво розповідала про роботу медиків. Згодом прикладом для мене став старший брат Андрій, який нині навчається на 6 курсі нашого університету. Я теж мріяв стати студентом ТДМУ. В школі мені дуже подобалися природничі науки, особливо біологія та хімія, які знав на «відмінно». Успіхи у вивченні

цих дисциплін — мої перші кроки до мрії.

— Школу закінчили...

— ... з однією «9» — з фізики, всі інші оцінки були вищі. Документи для вступу подав до ТДМУ та Івано-Франківського національного медичного університету й за результатами вступної кампанії був рекомендований до зарахування на бюджетну форму навчання. З двох вишів без вагань обрав ТДМУ й ще жодного разу не пошкодував про власний вибір. Дуже люблю наш університет, один з провідних медуніверситетів України, який за ці роки став для мене рідним. Студентам тут створені прекрасні умови для навчання. У нас дуже хороші викладачі, які, бачачи, що студент зацікавлений отримати поглиблені знання, залюбки йому в цьому допоможуть.

І ще мені подобається, що в нашому університеті добре розвинене студентське самоврядування.

— До складу студради вас обрали...

— ... на 1 курсі. Нині працюю в секторі організації дозвілля й, зокрема, спортивних заходів.

— Як з цікавих проектів вам найбільше запам'яталися?

— Студрада була ініціатором захоплюючого футбольного турніру з міні-футболу на здобуття Кубка ректора ТДМУ. Мета проекту — пропаганда здорового способу життя та занять спортом. У турнірі взяли участь 28 студентських команд (з них — 12 представив факультет іноземних студентів і 16 команд сформували українські студенти) і команда викладачів. Перша гра в спорткомплексі нашого вишу відбулася 29 лютого, а фінальна, за 1, 2 і 3 місце — 9 березня. Боротьба була запеклою. Кубок ректора ТДМУ виборолла команда студентів спеціальності «здоров'я людини», другими були п'ятикурсники медичного факультету, третє місце здобули студенти першого курсу медичного факультету. Загалом же всі грали добре, демонструючи гарну фізичну підготовку. І глядачі вболівали з натхненням. Словом, це було справжнє спортивне свято.

Зорганізували також змагання між футбольними командами вишу на кубок «Ліги чемпіонів ТДМУ». Приємно, що в них взяли участь студенти з Іраку, Єгипту, Нігерії, Камеруну, Марокко, Гани. Загалом 15 команд: 11 іноземних і чотири — українські.

Грали просто чудово. Ахмед Алсачіт і я були співорганізаторами турніру, активно долучилися до його проведення кафедра фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання нашого університету. Фінальний матч між командами студентів з України та Гани завершився з нічийним рахунком і лише серія пенальті визначила переможця. Відтак кубок здобула команда Гани, медалі за друге та третє місце отримали студенти з України та Нігерії.

Також у складі команди ТДМУ з міні-футболу я брав участь в універсіаді серед вишів Тернопільщини. Футбол — мій улюблений вид спорту. Десятирічним грав на чемпіонаті Європи серед юніорів у Франції, де наша команда посіла друге місце. Захищав на футбольних матчах спортивну честь області.

— Що дає вам спорт?

— Фізичний гарт, позитивні емоції, впевненість у власних силах. А все це разом допомагає в навчанні. Сесії складаю успішно, отримую стипендію.

— Як з галузей медицини вас цікавить найбільше?

— Оториноларингологія.

— Навчання майбутніх лікарів нерозривно пов'язано з практикою. Зокрема, студенти ТДМУ ходять на чергування в лікарню.

— Так, це дуже важливо. Я був у чергуванні у відділенні хірургії. Спостерігав також за операціями з приводу гострого

апендициту, киля, варикозного розширення вен нижніх кінцівок...

— Як провели літо?

— Після сесії була літня виробнича практика, в липні — Міжнародні літні студентські школи, що їх традиційно зорганізовує ТДМУ. Брати в них участь — престижно й дуже цікаво. Щоразу студентів чекає цікава, надзвичайно насичена програма з тренінгами, презентаціями та новими знайомствами. Завдяки літнім школам у мене з'явилося багато нових друзів з інших медичних вишів. У тому числі і за кордоном. Підтримую зв'язки зі студентами з Грузії, Польщі, інших країн, які приїжджали до нас на літні школи. У серпні гарно провів час на морі.

— 3 першого вересня знову розпочалося навчання. Тож з новим стартом вас! Що особливо цінуєте в студентському житті?

— Товариські стосунки з одногрупниками. Нам цікаво вчитися, подобається разом відпочивати й розважатися.

— Вільний від навчання час віддаєте...

— ... тренуванню. Приїжджаючи додому на вихідні, граю у футбольній команді свого міста. Але зараз вся увага — навчанню. До ТДМУ нелегко вступити, але ще більше зусиль треба докласти, щоб, опанувавши знання, стати справжнім фахівцем.

Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

ВИВЧАЛИ СПЕЦИФІКУ РОБОТИ ВІДОМОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

Студенти фармацевтичного факультету Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Анна Сандулович і Назар Лисюк під час літніх канікул побували в українському представництві першої незалежної французької фармацевтичної компанії «Серв'є» у Києві. Таку можливість вони отримали, показавши добрий

препаратів. У «Серв'є» на етапі розробки перебуває 23 хімічні сполуки у таких терапевтичних напрямках, як онкологія, серцево-судинні захворювання, ендокринологія, психіатрія та ревматологія.

«Нам дуже сподобалася поїздка, вона дала можливість краще зрозуміти обрану професію, бачити перспективи кар'єрного

фірми. «Нам прочитали лекції керівники відділу фармакогляду й відділу контролю якості. Вони розповіли, що також розпочинали свою кар'єру як медичні представники. Чимало цікавого почула щодо роботи відділу фармакогляду. Мене здивувало, що досить багато людей телефонує до них, аби повідомити про ті чи інші побічні дії. Працівники відповідають на всі дзвінки, офіційно оформляють кожен запит, відправляють документи до Франції, потім аналізують унаслідок чого виникла та чи інша реакція. Обов'язково роблять висновки. До цього в них ставляться дуже серйозно. Нам розповіли детально про особливості роботи медичного представника», — поділилася враженнями студентка.

Назар додав, що невдовзі компанія планує виводити на український ринок нові препарати, зокрема, для лікування онкозахворювань. Як зазначив студент, у цих ліках будуть використані нанотехнології. «Капсулу вшиватимуть в організм і впродовж року препарат діятиме. Наночастинки, які будуть виділятися з нього, боротимуться з раковими клітинами. Його поява в Україні очікується наступного року. Насправді це дуже цікава технологія», — зауважив Назар Лисюк.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

рівень знань ще під час участі в предметній олімпіаді. До складу делегації увійшли також представники вищих навчальних закладів Львова, Івано-Франківська, Вінниці та Харкова.

Зазначимо, що у «Серв'є» працює понад 21 тисяча співробітників у всьому світі, у тому числі 3000 науковців, які розробляють ліки майбутнього. Торік фірма інвестувала 24% свого обігу в дослідження та розробку нових

зростання. Цікаво було ознайомитися з роботою складу та фахівців, як дотримуються вимог українського законодавства щодо організації діяльності й умов зберігання. Для України препарати виготовляють на заводах Франції та Ірландії», — розповів Назар Лисюк.

Анна Сандулович додала, що вони також отримали можливість познайомитися та поспілкуватися з генеральним директором

ДОБРЕ СЕРЦЕ ІРАКСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, які приїхали здобувати фах медика з Іраку, нещодавно передали понад вісім мішків гуманітарної допомоги добродійному фонду «Карітас» та притулку неповнолітніх, що розташований

му вияву добродійності були дуже раді. Керівники організації зазначили, що будуть молитися за наших випускників та їхню щасливу долю.

Іноземні студенти висловлюють подяку керівництву й працівникам адміністративно-господарської частини за наданий

на вулиці Стрімкій. Одяг, взуття, ковдри зібрали цьогорічні випускники ТДМУ. Як зазначили молоді люди: «Це зробили від душі й не хочемо зайвих слів, адже добрі справи не потребують того, щоб про них говорили. Хочемо, щоб всі ці речі комусь знадобилися й були потрібні. Ми дуже полюбили університет та Україну, тож з радістю скористалися нагодою на прощання ще чимось допомогти».

У «Карітасі» та притулку тако-

транспорт для перевезення багажу, а також працівникам навчально-наукового інституту медико-біологічних проблем і кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою за допомогу та організаційну підтримку.

Дякуємо нашим випускникам за їхнє чуйне серце, бажаємо їм успіхів і Божого благословення!

Прес-служба ТДМУ

АТОВЕЦЬ

АНДРІЙ ГАЛАВАН: «НА ВІЙНІ ПОЧИНАЄШ БІЛЬШЕ ЦІНУВАТИ РОДИНУ, ДРУЗІВ»

Інженер відділу програмного та апаратного забезпечення Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Андрій Галаван нещодавно був демобілізований. Він активно ввійшов у мирне життя, зокрема, знову став працювати в ТДМУ.

— Я звик на фронті бути постійно в русі, тому не захотів сидіти вдома, а трохи відпочив і пішов працювати. Тим більше, що всі свої обов'язки добре пам'ятаю. Все-таки серед людей цікавіше й легше адаптуватися до мирного життя, — розповідає Андрій.

На фронті Андрій спершу був механіком-водієм-хіміком, потім — старшим вогнеметником, а згодом — командиром відділення хіміків. За його словами, під час розподілу на місце служби й безпосередньо в частині увагу звертали на те, чим людина займалася в цивільному житті. Відповідно до цього давали обов'язки.

— Коли мене мобілізували, то, звичайно, внутрішній страх був, а вже під час навчання на Рівненському полігоні дуже звик до людей та обставин, тому їхав на місце дислокації 53-ї окремої механізованої бригади внутрішньо спокійним. Спочатку чекала на мене служба в Рубіжному, згодом перевели до Северодонецька, а звідти вже в Очеретине. Переважно служив у Луганській області. Перед демобілізацією, виконуючи доручені

обов'язки, багато їздив містами Донеччини.

До речі, перед самісінькою демобілізацією наша частина зазнала обстрілів. Додам, що в Луганській області населення в більшості випадків проукраїнське й хоче завершення війни. Напружена ситуація з обстрілами панує у Гірському, Щасті, інших населених пунктах. Але загалом на Луганщині спокійніше щодо бойових дій», — додав Андрій Галаван.

На думку нашого працівника, потрібно служити й захищати Батьківщину. На фронті, як і в житті загалом, потрібно бути уважним, обережним та орієнтуватися в ситуації.

— Тепер багато проблем здаються мені дріб'язковими. Перестав ними перейматися. Чітко визначаю, що мені потрібно в житті. Наприклад, щойно повернувшись з фронту, відразу з коханою подали заяву на оформлення шлюбу та готуємося до весілля. Якщо колись я серйозно не задумувався про створення сім'ї, то тепер збагнув, наскільки це важливо для кожної людини. Взагалі на фронті починаєш більше цінувати родину, друзів. Окрім того, навчився не планувати далеко вперед. Постійно підтримую контакт з бойовими побратимами та вірю, що все буде гаразд, — поділився думками Андрій.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ОБ'ЄКТИВ

(Зліва направо):
**Наталія РОГОВСЬКА,
Аліна ЦАПОК,
Роман ГУК, Дарина
КОРМІЛЬСЬКА,
Наталія ДУМАНСЬКА
та Ірина СТАНЬКО,
студенти ТДМУ**

**Фото Миколи
ВАСИЛЕЧКА**

ТАБОРУВАННЯ

БУЛИ ВОЛОНТЕРАМИ «ВІРЛІ-2016»

Другий рік поспіль студенти ТДМУ проходять лікарську практику у Всеукраїнському молодіжному православному таборі «Вірля-2016». Таке таборування вже уп'яте відбувається на базі Свято-Юріївського монастиря, який розташований на хуторі Вірля, що в Кременецькому районі.

Представники 5-6 курсів ТДМУ, зокрема, Любомир Данилюк, Ірина Довга, Надія Вега, Інна Бляха та Богдан Довгий брали активну участь у житті табору, проводили лекції з першої домедичної допомоги, статевого виховання, особистої гігієни та гігієни харчування, а також розповіли про негативний вплив шкідливих звичок на організм людини.

Наші студенти надавали медичну допомогу, кому вона була потрібна. Робота медиків пройшла на високому рівні. Ї

гідно оцінив преосвященніший владика Нестор, який як подяку за працю під час офіційного закриття табору вручив майбутнім медикам кубок «Православний молодіжний табір Тернопільської єпархії УПЦ Київського патріархату «Вірля».

Додамо, що у «Вірлі» діти знаходять нових друзів, священники навчають молодих вірян Святому Письму, спілкуванню з Богом, роз'яснюють роль церкви у житті справжнього християнина. Цікавими та пізнавальними були майстер-класи, ігри, вечори біля ватри та екскурсії.

Волонтерам ТДМУ дуже сподобався час, проведений у православному молодіжному таборі й вони з великим задоволенням повернуться б туди ще не раз.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ЮВІЛЕЙ

11 вересня відзначила ювілейний день народження доцент акушерства та гінекології №2 ТДМУ Олена Євгенівна СТЕЛЬМАХ.

Вельмишановна Олено Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а пізніше, після 4-х років практичної лікарської роботи, успішно пройшли понад 20-літній трудовий шлях: спочатку аспіранта кафедри акушерства та гінекології, лікаря діагностично-лікувального центру, згодом асистента, а останні 12 років — доцента кафедри акушерства та гінекології №2.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одну з талановитих випускниць другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-акушера-гінеколога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Особливо цінуємо Ваш внесок у підготовку навчально-методичної бази новоствореної кафедри з викладанням англійською мовою.

Ваші порядність, жіноча чарівність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Олено Євгенівно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Нехай здоров'я, радість і достаток Сипляться, немов вишневий цвіт,
Хай малює доля з буднів свято
І дарує Вам багато літ!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

18 вересня виповнюється 60 років доцентів кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я.Ковальчука ТДМУ Віталію Васильовичу МАЛЬОВАНУ.

Вельмишановний Віталію Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 12 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 25-літній трудовий шлях асистента, доцента кафедри шпитальної хірургії, а останні 6 років — кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я.Ковальчука, очільника курсу торакальної хірургії і відділення торакальної хірургії університетської лікарні, головного позаштатного торакального хірурга обласного управління охорони здоров'я.

Особлива сторінка Вашої діяльності — 4-літній період роботи деканом факультету іноземних студентів.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-торакального хірурга, досвідченого пе-

дагога та вихователя студентської молоді багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені грамотою голови обласної державної адміністрації, подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Віталію Васильовичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, рідного благополуччя й затишку, активного та щасливого довілліття.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато,
Прихильна доля огорта крилом!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

ВАСИЛЬ ЛІСОВИЙ: «РОКИ, ПРОЖИТІ В ТЕРНОПОЛІ, БУЛИ ДЛЯ МЕНЕ ЩАСЛИВИМИ»

ЛАВИНА РАДЯНСЬКИХ АРЕШТІВ ЙОГО НЕ ОБМИНУЛА

На посаду викладача філософії в Тернопільський медінститут 1962 року прибув випускник Київського університету Василь Семенович Лісовий. Він одразу ж привернув увагу своєю ерудицією. Його призначили новим редактором інститутської стінної газети «За радянського лікаря». З його приходом газета змінила своє обличчя. Вихованій в дисидентському дусі шестидесятників, Василь Семенович вніс у зміст газети елементи тодішнього вільнодумства, іноді досить ризиковані. Газета позбулася формалізму, в ній з'явилися нові мотиви, навіяні хрущовською відлигою та самотніми політичними поглядами редактора, що

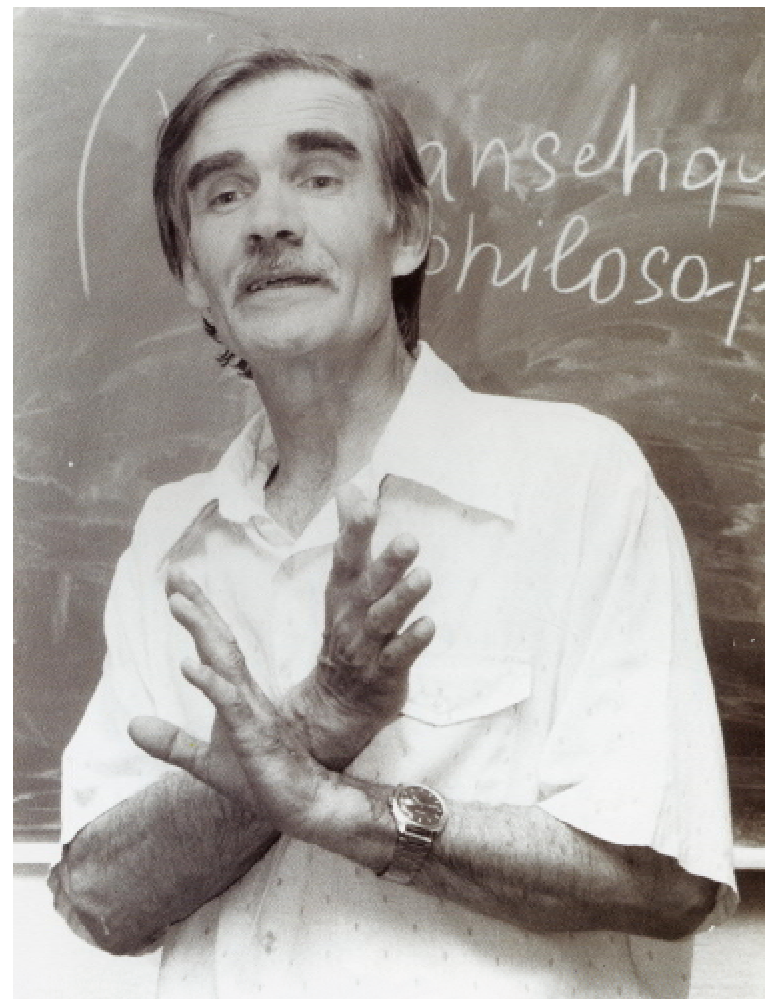
тяжіння», 1964), Івана Драча («Протуберанці сонця», 1965). Цими та іншими збірками ми зачитувалися, вони стали для нас символом народження нової поезії, хоча б частково позбавленої цензурних утисків. Широкого розповсюдження набули самвидавські публікації та рукописні варіанти поезій, авторів яких не завжди ми знали.

З Василем ми здружилися. Нас зблизила спільність поглядів на поточні події в Україні, процес оновлення української поезії, роль відомих постатей в історії. Василь шукав однодумців, і на його шляху трапилися ми з Анатолієм Івановичем Паламарчуком.

самвидавські матеріали. Не поривав зв'язків з Тернополем. 1967 року передав мені через нашого випускника, аспіранта кафедри нормальної фізіології Київського медінституту Нестора Васильовича Бучака фотокопії двох машинописних самвидавських книг. Це були «Горе з розуму (Портрети двадцяти злочинців)» В'ячеслава Чорновола та «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Івана Дзюби. Працюючи на Львівській студії телебачення редактором передач для молоді, В. Чорновіл зумів зібрати біографічні дані й твори українських поетів, художників, істориків, інших діячів культури та мистецтва, підданих адміністративним утискам і судовим розправам у 1960-і роки. Один з нарисів він присвятив тернопільському краєзнавцю Ігорю Гереті. Книга І. Дзюби була адресована першому секретареві ЦК КПУ П.Ю. Шелесту і голові Ради Міністрів України В.В. Щербицькому. Обидві книги до цього часу зберігаються в моїй домашній бібліотеці.

Трагічним для української інтелігенції став 1972 рік. Лавина арештів не обминула й В. Лісового. В Україну він повернувся аж 1983 року після 10-річного перебування в мордовських і пермських таборах та на засланні в Бурятії. У 1990-х роках з головою поринув у складну тоді політичну круговерть, свідченням чого стали дві його книги «Культура. Ідеологія. Політика» (1997) та «У багатоголосі політичних дискусій» (2007).

1993 року до Тернополя приїхав В. Чорновіл. 29 квітня він виступав в актовій залі інституту перед викладачами та студента-

Василь ЛІСОВИЙ під час лекції в Інституті лінгвістики та права (1997 р.)

Професор Василь ФАЙФУРА та асистент Анатолій ПАЛАМАРЧУК під час зустрічі з подружжям Лісових на кафедрі патологічної фізіології (1998 р.)

сформувалися в оточенні київського студентства. Став подією літературний додаток до газети на кількох аркушах ватмана, де передрукувалися поезії зі збірок модних тоді молодих поетів Ліни Костенко («Мандрівки серця», 1961), Василя Симоненка («Тиша і грім», 1962; «Земне

1966 року Василь Семенович вступив до аспірантури при кафедрі філософії Київського університету. 1969 року перейшов працювати в Інститут філософії АН УРСР. 1971 року захистив дисертацію на ступінь кандидата філософських наук. Друкувався в «Самвидаві» та розповсюджував

ми. Після виступу я попросив В'ячеслава Максимовича поставити автограф на його книжечці «Горе з розуму». На обличчі автора виникло здивування. Він явно не сподівався побачити цей самвидавський примірник через три десятиліття.

На запрошення ректора, проф. Л.Я. Ковальчука 1998 року Василь Семенович з дружиною Вірою Павлівною приїхав до Тернопільського медінституту, де працював у молоді роки. Він також залишив кілька слів на книжці В. Чорновола, де вже стояв автограф автора. Тепер на цьому самвидавському примірникові

стоять автографи двох відомих дисидентів.

На початку 2000-х років В. Лісовий почав друкувати спогади в журналі «Сучасність», але завершити їх не вдалося. Повний варіант побачив світ аж 2014 року в київському видавництві «Смолоскип» уже після смерті автора. Розділ V цих спогадів називається «Тернопільський медінститут (1962-1966)». Подаємо його в скороченому вигляді в сьогоденній числі газети «Медицина академія».

**Василь ФАЙФУРА,
професор**

Зі спогадів

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ МЕДІНСТІТУТ (1962–1966)

Євгену Пронюку якимось чином стало відомо, що на кафедру марксизму-ленінізму Тернопільського медичного інституту потрібен викладач філософії. Тодішня практика полягала в тому, що випускник мав право вибору з вакантних місць, інформацію про які збирало Міністерство вищої та середньої спеціальної освіти. Тож я вирішив з'їздити до Тернополя, а після розмови із завідувачем кафедри Ф.Ф. Чернявським погодився прийняти пропозицію. Мене підбадьорила перспектива отримання квартири, щоб забрати матір із села (я помешкання справді згодом одержав).

Отож у серпні я залишив село

й вирушив до Тернополя. З якими думками та настроєм розпочинав цей новий період свого життя? У своїй валізі із самвидавських творів, наскільки пригадую, віз лише позацензурні вірші Василя Симоненка. Я усвідомлював, що їду в край, де ще нещодавно закінчилася національно-визвольна війна, і до кожного слова, особливого того, яке зачіпатиме національні проблеми, моя аудиторія буде дуже чутливою. І водночас таке слово буде під пильною увагою відповідних служб.

По прибутті до Тернополя був поселений у студентському гуртожитку. Спочатку жив один у невеличкій кімнаті на другому

поверсі з високою стелею та з одним вікном. Ліжко, стіл, стілець — це і все умеблювання кімнати. На протигагу життю в університетському гуртожитку, самотність мені здавалася великою перевагою, давала можливість зосередитися з думками та почуттями.

Пам'ятним для мене є те особливе романтичне почуття, з яким я, ще юнак (1962-го мені було двадцять п'ять), прожив свої тернопільські роки. Мене неначе було кинуте в юне буяння: ідеальні, ще романтичні прагнення моєї душі знаходили таємний відгук у юному студентському середовищі. А великий квітник красивих дівчат, які

ми я мав нагоду щоденно милуватися та з якими мав змогу спілкуватися, був додатковим джерелом життєвої наснаги. Омріяний образ жінки я знаходив у багатьох дівчатах: не одну з них я сприймав як втілення мого жіночого ідеалу. Мушу визнати, навіть з відстані десятиків літ, що роки, прожиті в Тернополі, були для мене щасливими. Під кутом зору стану душі, романтичного настрою, мабуть — найщасливіші.

Згодом мене переселили в іншу кімнату. Одного разу приходить молодий, худорлявий юнак і каже, що має деякий час пожити тут, доки вирішиться питання з його постійним по-

мешканням. Це був Анатолій Паламарчук (тоді асистент кафедри хірургії). Зрозуміло, що, їдучи до Тернополя, я наставляв себе бути обережним у ставленні до людей, не відкриватися будь-кому. Переважно я дотримувався-таки цієї своєї настанови. Хоча міг спілкуватися, і навіть досить довго, з людиною, якій не довіряв, наперед визначивши дистанцію свого зближення. І навіть з такою, що підозріло нав'язувалася зі спілкуванням. Я не лицемірів з такими людьми й говорив їм те, що думаю, але тільки відміряну частку з того, що думаю. Складалося враження, що це задовольняло таких моїх (Продовження на стор. 11)

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ МЕДИНСТИТУТ (1962–1966)

(Закінчення. Поч. на стор. 10)
«друзів» (можливо, й справді друзів, а не ворогів): мабуть, вони цінували цю мою стриманість.

Наші взаємини з Анатолієм досить швидко стали дружніми та довірливими. Зауважу, що наша дружба пройшла випробування часом, збереглася досі. Я й сьогодні з великою симпатією ставлюся до Анатолія, його дружини та їхніх дітей. Мене завжди вражала обізнаність Анатолія з громадським, політичним і культурним життям — широта його зацікавлень, зокрема, вміння аналізувати суспільні процеси та робити самостійні висновки.

Саме Анатолій увів мене в коло аспірантів з різних медичних спеціальностей. Деякі з них, зокрема, Василь Файфура, тодішній аспірант кафедри патфізіології (сьогодні завідувач цієї кафедри), справив на мене враження етично зорієнтованої особистості. Незабаром я переконався в наявності також такої риси його характеру, як мужність. Пізніше я передавав йому самвидавські матеріали, які він давав читати іншим аспірантам. Книга «Портрети двадцяти злочинців», яку я йому свого часу передав, зберігалася десятиліттями й тепер представлена в музеї Тернопільського медінституту. Їй пощастило зустрітися зі своїм автором, В'ячеславом Чорноволом, який залишив на ній свій автограф.

Не можу не згадати незрозумілу для мене ситуацію, коли деякі з викладачів медичних дисциплін, вихідці з Тернопільщини, відмовлялися читати свої лекції українською мовою. І це, попри наполягання на цьому тодішнього директора інституту Петра Огія. Він на вченій раді інституту навіть присоромлював краян, які вперто відмовлялися це робити. Для себе самого я пояснював цю їхню поведінку їхньою більшою вразливістю (може, хтось з родини був репресований). Мабуть, цей мотив і справді відіграв певну роль у поведінці певних осіб. Тим часом єврей проф. Емануїл Наумович Бергер викладав патфізіологію доброю українською мовою. У мене з ним склалися дружні взаємини: він цікавився філософськими питаннями медицини. Це не дивно, адже патфізіологія справді дава-

ла матеріал для філософських роздумів (структура і функція, норма і патологія і т.д.). Але для того, щоб задумуватися над такими питаннями, потрібно було мати високий рівень інтелектуальної культури. Окрім того, нас єднало захоплення класичною музикою: він, як і я, збирав платівки із записами класичної музики і це була ще одна тема для наших розмов (я перевіз до Тернополя свій програвач та свою валізу з платівками).

Добре було те, що викладання в Тернопільському медінституті було позбавлене дріб'язкової опіки: в цьому я великою мірою завдячую передусім тодішньому завідувачу кафедри Ф.Ф. Чернявському. Він, звичайно, демонстрував велику принциповість, і його гучний голос, коли він когось «наставляв», було чути на весь коридор. Оскільки мав звичку в якихось ситуаціях вчитувати цим же «гучним» голосом викладачів, то деякі з викладачів нашої кафедри марксистсько-ленінізму вступали з ним у гостру суперечку. Мабуть, разів зо два за весь час мого викладання він спробував розпочинати такі розмови зі мною. Але я свідомо обрав позицію спокійно вислухати його, щоб коли він нарешті викричиться, так само спокійно пояснити власну позицію в якомусь питанні. Відчуваючи, що йому мене не вдалося «завести», він переходив на нормальну розмову.

Все ж моє зволікання зі вступом до партії він не міг терпіти. «Переконав» мене бездоганим аргументом: «усі викладачі кафедр марксистсько-ленінізму є ідеологічними працівниками». Раз так, то так. Він та Леонід Канищенко, секретар партійної організації інституту, і підписали мені рекомендацію для вступу в партію.

Завідувач кафедри оцінював мої взаємини зі студентами як «панібратські». Наскільки пригадую, це слово було вжито ним у ситуації, яка могла б призвести до мого звільнення (якщо б на його місці була інша людина). Сталося це так. Мабуть, передусім Тернопільський обком комсомолу наполягав на своїй кандидатурі з-поміж студентів на посаду секретаря комсомольської організації інституту: це був, однак, молодик, якому студентський колектив не симпатизував.

Я був присутній на зборах, де мали вибирати, і вже знав настрої студентів. На зборах були присутні ректор інституту, секретар партійної організації (ним був тоді завідувач нашої кафедри) і жінка, яка представляла Тернопільський обком комсомолу — отже, дуже впливові люди. А все ж, якщо не помиляюся, деякі зі студентів (незважаючи на дуже наполегливі рекомендації

лося. Але, до честі Чернявського, він не оцінив цей мій випадок проти нього як підставу, щоб змінити своє ставлення до мене та мститися мені.

Варто тут згадати добрим словом Леоніда Канищенка, доцента кафедри, викладача політичної економії, він протягом якогось часу був секретарем партійної організації інституту. З його ініціативи я очолив редко-

готовий трафарет з назвою газети. Ми зняли цю дерев'яну конструкцію та розташували наш матеріал на великому шматку ватману з добрим художнім оформленням. Велику частину нашої газети ми відводили під літературну сторінку, де вміщували переважно поезію Василя Симоненка, Ліни Костенко, Івана Драча тощо. Старалися вибирати вірші з патріотичним змістом. Втім, через деякий час ця наша діяльність стала об'єктом уваги з боку КГБ. Одного разу Леонід викликав мене на «розмову». Коли я зайшов в кімнату, то побачив там незнайомого чоловіка середніх літ. Не пригадую, як він відрекомендувався мені і як розпочав свою розмову. Пригадую тільки, що він розгорнув переді мною кілька номерів наших стіннівок і почав запитувати, звідки ми брали літературний матеріал, вміщений у газеті. Неважко було передбачити таку перевірку: у відповідь я сказав, що всі ці поезії взято з книжок, опублікованих у державних видавництвах. Чоловік висловив свою вимогу у формі прохання, щоб я передав (через Леоніда) йому книжки, з яких ми брали поезії для стіннівок, — для перевірки. Що я і зробив.

Леонід подобався мені своїм розумним прагматизмом, за яким я відчував пошанування певних моральних цінностей та людяність. У ролі секретаря партійної організації інституту він уникав будь-якої демагогії, проводив збори, прагнувши, в міру можливого, скоротити їх у часі та розглядати лише питання, які стосувалися налагодження освітнього процесу. Пізніше Леонід став ректором Тернопільського інституту народного господарства. А вже на початку 90-х — заступником міністра вищої та середньої спеціальної освіти; я кілька разів тоді заходив до нього, щоб поспілкуватися. У цій розповіді про своє викладання та взаємини зі студентами залишаю остеронь певні промахи, невдачі, курйозні ситуації, в які потрапляв унаслідок браку досвіду. Загалом мені вдалося уникнути серйозних конфліктів як зі студентами, так і з дирекцією інституту.

(2001 рік).

**Василь ЛІСОВИЙ,
кандидат філософських наук**

Оксен, Віра і Василь ЛІСОВІ. Бурятія, Нова Брянь (25 липня 1979 р.)

«начальства») все-таки виступили проти запропонованої кандидатури. Але «начальство» наполягало на своєму. Я відчував, що студентів гвалтують: студенти вступили в конфлікт з принципом «демократичного централізму». І в цій ситуації, діючи радше спонтанно, я підняв руку і одержав можливість сказати слово з трибуни. Говорив різко, звертаючись зумисне до завідувача кафедри, хоча, наскільки пригадую, більшою мірою саме ректор наполягав на цій кандидатурі. Після мого виступу стало ясно, що студенти «завалять» кандидатуру, як і ста-

легію студентської стінної газети. На той час я вже знав деяких здібних студентів з відповідним ідейними орієнтаціями. Отож зібрався невеличкий гурток однопідприємців: Георгій Петрук-Попик (на той час поет, а пізніше громадський і політичний діяч), Степан Бабій (на той час поет-початківець, пізніше публікував свої поезії, тепер голова Рівненської обласної організації Спілки письменників), Ярослав Боднар (художник, тепер завідувач кафедри патанатомії) та ін.

До нас газету робили дуже просто: вставляли вузькі смужки паперу в дерев'яний каркас,

З ПОЕЗІЇ ВАСИЛЯ ЛІСОВОГО

*Звучи, мелодіє душі,
що наспівала
мені ти в синю рань
біля колиски,
що даром сокровенним мені
стала,
бо з нею я на світ цей
народився.*

*Ти мій забутий сон, моє
видіння,
відкритим світом перше
милування,
забутих мрій чарівне
колисання,
пречистих луків золоте світіння.*

*Ти мій притулок, моя чиста
гавань,
куди життєвий човен мій
прилинув:
де човен плив, веселка слід
зрівняла
і слід, як сміх, як плач,
як крик, загинув,
аби мелодія в душі
не затихала!*

*Дібровонько, знов чується
твій поклик,
передвесняні*

*шепоти-зітхання,
гілок до гілок перший
дружній доторк,
завмерлих мрій таємне
оживання.*

*До мене знову тихо
промовляєш:
«Чого стоїш завмерлий,
занімілий,
думки журні в душі
перебираєш
і занедбав свої пісні і мрії?»*

*Ти чуєш, оживають мої
крони,
я зашумлю могутньо
й повносило,*

*і задзвоню тобі в мільйони
дзвонів,
затріпочу тобі
мільйоннокрило.*

*Зведеш тоді чоло, весь
просвітлілий,
і свою пісню знову заспіваєш
навперекір тому,
що відболіло,
навперекір тому, що душу
крає».*

*Блукаючи у плетиві думок,
прийдеш, щоб до одного
прихилитись:*

*життя духовне — перша
із стежок,
зі злом на другій маєш
примиритись.*

*Змириться з приниженням
народу,
зневажити духовні заповіді...
Це означає також дати згоду
на смерть твою,
Україно-дивоквіте.*

*Не знехтуй покликом
сумління:
як зумієш
втїшатися і сонцем, і землею,
коли даси байдужістю своєю
у того квіту вирвати коріння?*

